

let zákona o osmihodinové pracovní době. Kromě toho nebylo na tomto místě vzpomenu 14. listopadu 1918, kdy t. zv. první revoluční Národní shromáždění konalo první svou schůzi, na níž jak známo, bylo prohlášeno sesazení Habsburků, prohlášena republikánská forma státu a prvním presidentem zvolen jednomyslně aklamací T. G. Masaryk. — V roce 1930 bude provedena světová statistika hospodářská, která zaujme 98% všech vzdělávaných území zeměkoule. — Zajímavá je statistika cizineckého ruchu v Praze. Roku 1927 dosáhl počet cizinců 84.858 proti roku 1919, kdy bylo jen 32.962. Mezi těmito léty, při čemž r. 1919 značí minimum a 1927 maximum, největšího čísla dosáhl rok 1926 s 61.361 cizinci. — Za prvního půl roku 1928 stoupl dovoz obuvi do Německa z ČSR. o 77%. — V Rakousku byla zahájena anketa o reformě vyrovnacího řádu. Advokátní komora vídeňská navrhla zrušit vyrovnací řád a zato reformovat konkursní řád tak, aby vyhověl i vyrovnacímu řádu dosavadnímu. — Program Institutu Ernest Denis v Praze (II. Ostrovni) oznamuje ve svých přednáškách také některé právníkové a sice (v Cours publics) čte Dr. Beuve-Méry »La femme en droit français« a »Le développement des idées d'arbitrage et de conciliation en France«. Dr. Ing. Virlogeux přednáší »La vie économique en France. Quelques grands aspects de la production et des échanges« (s projekcemi) a »Organisation et législation du travail«. Tentýž bude mít v »Cours fermes«, »Evolution comparée du socialisme dans quelques pays« (Francie, Německo, ČSR., Vel. Británie, USA.). (—ča—)

Ze Sbírky zákonů a nař. V oboru vojenského trestního práva vydána byla nařízení jednající o nové služební instrukci a jednacím řádu pro brigádní a divisní soudy (nař. č. 155/28), pro nejvyšší vojenský soud (nař. č. 156/28), pro vojenské prokuratory, jejich funkcionáře a generálního vojenského prokuratora (nař. č. 157/28). — Nař. č. 160/28 upravuje úschovu peněz a jiných cenných hodnot u (veřejných) notářů. — Nová služební pragmatika učitelstva národních škol je publikována jako vl. nař. č. 162/28. — Pod č. 170/28 uvedena je smlouva o letectví mezi republikou naší a Rakouskou. Ský.

Naše právnícké fakulty. V zimním běhu bylo dosaženo rekordních čísel na našich právníckých fakultách, ačkoliv nesmí se lekatí jich zas ten, komu »leží na srdci, kam s právníky«. Neboť značný počet připadá na vrub mimořádných posluchačů, zapisujících si kontabilitu, jež také letošním rokem poprvé byla přenesena na brněnskou fakultu z techniky. Tato konečná čísla jsou v Praze celkem 4465 (loni 4045), v Brně 1173 (z toho kontabilitou letos zavedenou přibýlo 137, loni celkem všech 925), v Bratislavě 919 (loni 885). Ča.

Numerus clausus na pražské technice byl zaveden fakticky na fakultě strojíního inženýrství. Stalo se tak pouhým usnesením sboru profesorského schváleným výnosem ministerstva školství, jež bylo publikováno vyhláškou na černé desce. Podle toho usnesení upozorňují se posluchači, že počínaje rokem 1920—30 přijímají se do II. ročníku jenom posluchači, kteří dosáhnou určitého prospěchu, a z těch opět jenom 200. Ti, kteří nebudou takto přijati, mohou býti jen výjimečně přijati znovu do I. ročníku. — Tímto opatřením zavádí se u nás numerus clausus, kterým doposud se honosí pouze Maďarsko, opatření, které má sociální krizi inteligence řešiti způsobem nejméně dokonalým, t. j. mechanicky. Nebylo by námitek proti zotřetí požadavků co do znalostí posluchačů, jež ovšem, má-li míti smysl, musí býti provedeno již na střední škole, a ne teprve ve druhém roce vysoké školy. Mechanické omezení počtu posluchačů na určité číslo může však natropiti tolik škod, že domnělá výhoda jeho je zdaleka nevyváží. Co však na věci nejvíce zaráží, jest okolnost, že změna tak dalekosáhlá byla provedena přes noc, bez delších úvah, jichž věc takového významu vyžaduje. Či stalo se to proto tak po tichu, aby si toho veřejnost nepovšimla? Nás zajímá též právnícká stránka celé věci. Jest velmi pochybné, je-li u veřejného ústavu, jakým technika nesporně jest, vůbec možno omeziti přijímání posluchačů jiným

než objektivními podmínkami. Ještě pochybnější jest však, může-li se to státi pouhým usnesením sboru profesorského a pouhým výnosem ministerstva školství. Rozhodně jest tu nebezpečí, aby se nevytvořil praedjudic pro ostatní vysoké školy. J. B.

Deset let Národního shromáždění. Dne 14. listopadu 1928 bylo tomu deset let, co konala se prvá schůze Národního shromáždění republiky Československé a kdy vstoupila v platnost prozatímní ústava, v níž zejména dosavadní samostatný stát Československý byl prohlášen republikou Československou. Kdežto do toho dne moc zákonodárná i výkonná náležela revolučnímu Národnímu výboru, jakožto vykonavateli státní svrchovanosti, rozšířil se oáím dnem Národní výbor v Národní shromáždění, jež ponechalo si moc zákonodárnou, svěřivši moc výkonnou a nařizovací zvolené jím vládě, když před tím byl zvolen prof. T. G. Masaryk presidentem Republiky a tím hlavou státu ve smyslu prozatímní ústavy. Jen 17 dní uplynulo od 28. října a byly zde všechny nejvyšší orgány státu a mohl započítati se normální výkon všech funkcí státních, pokud ovšem výkon takový za daných okolností byl možný. Vždyť zákonný podklad pro nejvyšší orgány správní i soudní byl dán již zákony ze dne 2. listopadu 1928, tedy pouhých pět dní po převratu. Dnes zdá se nám, že došlo k tomu neuvěřitelnou téměř rychlostí, v době zcela krátké, kdežto tehdy byly to dny naplněné událostmi, jako nikdy před tím, a kdož ví, zda ještě kdy potom.

Vzpomínáme-li oněch dnů, musíme tak činiti s vděčnou vzpomínkou na všechny ty, kdož snažili se dátí novému státu co nejrychleji pevnou organizaci, odstraniti ihned veškerou právní nejistotu a situaci vytvořenou revolucí přeměnití ihned ve stav právní. je

Nová organizace politické správy. Dne 1. prosince 1928 nabude zákon ze dne 14. července 1927 č. 125 Sb. z. a n. o organizaci politické správy účinnosti také v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, či jak od od tohoto dne budou se tyto části republiky nazývati v zemi České a v zemi Moravsko-slezské. Nová organizace politické správy, připravovaná již od převratu, stane se tedy skutkem v celé republice, správa ta bude upravena způsobem jednotným a zcela novým, bez souvislosti se stavem předválečným. Zejména projeví se změna ta v Čechách zánikem samosprávy okresní, jež právě letošního roku dovršila 60tý rok své působnosti a trvala v poválečných zbytecích v okresních správních komisích jmenovaných podle politického klíče. Zánik samosprávy zemské nebude v Čechách tak intenzivně pocíťován, ježto činnost zemského sněmu přestala vlastně již před 20 lety, zemského výboru pak před 15 lety, kdežto na př. na Moravě zachoval si zemský výbor souvislost se zemským výborem zvoleným ještě sněmem zemským.

Zemská a okresní zastupitelstva a jich výbory nebudou novými orgány samosprávnými, nýbrž pouze orgány, prostřednictvím jichž bude míti občanstvo účast na státní správě, v zemích, resp. v okresech. Správa ve státě bude napříště měrou daleko rozsáhlejší než dříve správou státní. Jak se tato účast občanského živlu na státní správě uplatní, a jak rozsáhlou činnost budou zemská a okresní zastupitelstva vyvíjeti, není možno dnes říci. V zákonu dány jsou možnosti pro vývoj oběma směry, jak k plnému využití možností v něm obsažených, a tím i v poslední řadě k rozsáhlé decentralisaci správy, stejně jako jest možno, že podle zákona bude se vývoj bráti tak, že zastupitelstva budou stlačena na pouhé bezvýznamné poradní sbory, kdežto vlastní činnost správní zůstane v rukou úřednických orgánů státních. Jedno však jest jisto, že o tom, jaká bude činnost okresů a zemí, bude rozhodovati v řadě neposlední, ba snad první, okolnost, jaké finanční prostředky budou těmto organismům k dispozici. je.

Vládní návrh zákona o zaopatření přestárých. Ministerstvo sociální péče vypracovalo vládní návrh zákona o zaopatření přestárých: k tomu byla také již vypracována důvodová zpráva. Vláda rozhodla se odvolati svůj návrh z roku 1926 a upustiti od požadavku chudinské podpory která byla dříve základnou k poskytování státního příspěvku.